

Valkealan rotat

Ihminen muistaa joitain asioita läpi elämänsä kummallisen hyvin.

Jouduin oppikoulun toisella luokalla vähän pakosta saksan luokalle. Kaikki halusivat englanttiin. Koska jokaista ei voitu ottaa, kyseltiin syitä ja perusteita. Jos vanhemmat, isovelji tai -sisko olivat lukeneet pitkää englantia niin, että oli jäänyt kirjoja, pääsi helposti englannin luokalle. Minulla ei ollut mitään sellaisia avuja. Jouduin siis saksan luokalle.

Mikä onni! Luokalla oli vain 12 oppilasta ja mainio luokanvalvoja. Saimme koko keskikoulun ajan nautiskella loistavasta henkilökohtaisesta opetuksesta. Jokainen pääsi esille.

Luimme, kirjoitimme ja puhuimme saksaa ties kuinka monta tuntia viikossa. Siis puhuimme! Se oli silloin 1950-60-lukujen vaihteessa outoa.

Saksan kirjassa oli Grimmin veljesten satu saksalaisen Hamelnin kaupungin rotista, joista ei päästy millään eroon. Einst liess sich zu Hameln ein wunderlicher Mann sehen. Hän lupasi vapauttaa kaupungin kaikista rotista tiettyä summaa vastaan. Kaupunkilaiset suostuivat. Der Rattenfänger zog sein Pfeifchen heraus und pffiff. Kaikki rotat ja hiiret tulivat taloista ja koloista ja keräytyivät pillipiiparin ympärille. Hän käveli ulos kaupungista Weser-jokeen. Koko lauma seurasi ja hukkuivat saman tien.

Kaupunkilaiset kieltäytyivät kuitenkin maksamasta sovittua palkkiota. Mies palasi pian metsästäjän hahmossa ja puhalsi pilliinsä, että kadut kaikuivat. Alsbald kamen diesmal nicht Ratten und Mäuse, sondern Kinder, Knaben und Mägdlein vom vierten Jahre an in grosser Anzahl gelaufen. Lapset seurasivat pillipiiparia vuorelle, jonne katosivat. Vain kaksi lasta palasi, koska he olivat myöhästyneet. Toinen oli kuitenkin sokea eikä osannut näyttää tietä ja toinen mykkä eikä osannut kertoa. Yksi poikanen pelastui, koska oli palannut noutamaan takkia. Peräti 130 lasta katosi.

Miksikö kerron? Opettava juttu. Satu oli elävä todistus vieraan kielen oppimisesta. Vielä kymmenien vuosien päästä sitä voi käyttää aasinsiltana, eikä ole saksalaisten kanssa tarvinnut ujustella eikä pakoilla nurkkiin.

Mutta kerron myös toisesta syystä. Valkealassa, syntymäkotikunnassani rotat kyllästyivät ja lähtivät kaatopaikalta kylille. Valkealasta tuli kerralla kuuluisa.

Meillä entisestä kotikunnastamme poismuuttaneilla on pikku yhdistys, jonka tarkoituksena on puheita ja kirjoituksia edesauttaa kotipaikan tunnettuutta. Ehkä vähäsen olemme onnistuneetkin.

Mutta tämän rottaretken tuoman maineen rinnalla olemme vaatimattomia pillipiipareita. Valkeala tunnetaan nyt varmasti rottavaelluksesta. Hyvä sekin! Mutta miten asian voisi kääntää oikeasti eduksi?

pajen